

Diweddariad polisi'r UE: (EU2013.01):

Diwygio'r Gyfarwyddeb Asesu Effeithiau Amgylcheddol

Cyflwyniad

Ar 26 Hydref 2012, cyhoeddodd y Comisiwn Ewropeaidd ei gynigion i ddiwygio'r Gyfarwyddeb Asesu Effeithiau Amgylcheddol¹.

Mae'r Gyfarwyddeb bresennol (2011/92/EU) yn gofyn bod prosiectau sy'n debygol o gael effeithiau amgylcheddol sylweddol yn destun asesiad o'r effeithiau cyn iddynt gael caniatâd gan awdurdodau lleol a / neu awdurdodau cenedlaethol.

Er bod y Gyfarwyddeb wedi dod â manteision amgylcheddol ac economaidd-gymdeithasol, mae'r Comisiwn Ewropeaidd yn nodi nad yw wedi newid yn sylweddol ers ei gyflwyno 25 mlynedd yn ôl. Amcan cyffredinol y cynnig yw mynd i'r afael â diffygion mewn perthynas â'r weithdrefn gwmpasu yn y Gyfarwyddeb bresennol, ansawdd a dadansoddiad o asesiadau effaith o fewn y Gyfarwyddeb a rhwng y Gyfarwyddeb ac eraill yr UE deddfwriaeth. Mae'r cynigion hefyd yn ceisio sicrhau bod y Gyfarwyddeb yn adlewyrchu'r newidiadau amgylcheddol ac economaidd-gymdeithasol sydd wedi digwydd ers y Gyfarwyddeb gyntaf a'i bod yn adlewyrchu'r agenda rheoleiddio smart.

¹ COM(2012)628 ar gael ar [wefan DG Amgylchedd](#).

Crynodeb o'r prif bwyntiau yn y cynigion

- **Materion a gwmpesir gan Asesiadau o'r Effeithiau Amgylcheddol:** bydd y materion y mae'n ofynnol i asesiad eu hystyried yn cael eu newid i gynnwys poblogaeth, iechyd dynol, bioamrywiaeth, y newid yn yr hinsawdd a thir. Hefyd, bydd angen i asesiad ystyried amlygiad, bregusrwydd a gwydnwch datblygiadau o ran risgiau trychineb naturiol ac o waith dyn.
- **Prosiectau Atodiad II** Mae Atodiad I i'r Gyfarwyddeb bresennol yn nodi rhestr o brosiectau y mae'n rhaid iddynt fod yn destun asesiad. Caiff prosiectau a restrir yn Atodiad II, neu brosiectau tebyg, eu hasesu gan awdurdodau cymwys i benderfynu a oes angen asesiad llawn o'r effaith amgylcheddol. Byddai cynigion y Comisiwn yn ei gwneud yn ofynnol i ddatblygwyr ddarparu'r wybodaeth sydd mewn Atodiad IIA newydd i awdurdodau cymwys yn ystod y cam cyntaf hwn, er mwyn galluogi awdurdodau i wneud penderfyniad ynghylch p'un a oes angen asesiad llawn. Yn ogystal, cynigir gosod amserlen ar gyfer gwneud penderfyniad sgrinio gan awdurdodau cymwys.
- **Adroddiadau amgylcheddol:** Byddai'r cynigion yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cymwys, mewn ymgynghoriad ag awdurdodau amgylcheddol, nodi yn fanwl, i bob datblygwr, fanylion a chwmpas y wybodaeth y dylid ei gynnwys mewn asesiad o'r effaith amgylcheddol. Nid yw hyn yn orfodol ar hyn o bryd. Byddai'r cynigion hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r datblygwr naill ai benodi person technegol gymwys i gwblhau'r asesiad neu, neu ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod cymwys benodi person o'r fath i adolygu ei gynnwys. Bydd hefyd yn ofynnol i'r adroddiad gyfeirio at ddewisiadau amgen rhesymol i'r prosiect a gynigiwyd a'i nodweddion penodol.

- **Ymgynghoriad:** Byddai'r cynigion yn cynnwys amserlenni yn y Gyfarwyddeb ar gyfer ymgynghori â'r cyhoedd ac â'r awdurdodau amgylcheddol. Byddai'r cyfnod amser yn para dim llai na 30 diwrnod a dim mwy na 60, ar wahân i mewn achosion eithriadol lle mae natur, maint, lleoliad neu gymhlethdod datblygiad yn golygu bod angen ymgynghoriad pellach o 30 diwrnod.
- **Gwneud penderfyniadau:** Os bydd yr ymgynghoriad neu'r wybodaeth a gesglir i lywio'r asesiad yn canfod y gallai'r prosiect gael effeithiau amgylcheddol andwyol sylweddol, rhaid i'r awdurdod cymwys, mewn cydweithrediad â'r awdurdodau amgylcheddol a datblygwr, ystyried a ddylai'r prosiect gael ei addasu neu ei ddiwygio i liniaru'r effeithiau hynny neu i wneud iawn amdanynt. Os bydd yr awdurdod cymwys yn penderfynu rhoi caniatâd datblygu, rhaid iddo sicrhau bod y caniatâd yn cynnwys mesurau i fonitro unrhyw effeithiau andwyol ac effeithiolrwydd unrhyw fesurau lliniaru neu fesurau i wneud iawn am yr effeithiau. Unwaith y bydd penderfyniad wedi cael ei wneud, byddai'n ofynnol i'r awdurdod cymwys ddarparu gwybodaeth am gynnwys y penderfyniad ac unrhyw amodau sydd ynghlwm, y rhesymau dros y penderfyniad ac unrhyw gamau lliniaru a mesurau monitro, i'r datblygwr ac awdurdodau cyhoeddus ac amgylcheddol.
- **Amserlen:** Pan fydd yr holl wybodaeth angenrheidiol wedi'i ddarparu gan y datblygwr, ac unwaith y bydd ymgynghori priodol wedi cael ei gwblhau, byddai'n ofynnol i'r awdurdod cymwys wneud penderfyniad o fewn tri mis. Yn dibynnu ar natur, cymhlethdod, lleoliad a maint y prosiect, gallai'r awdurdod cymwys ymestyn hyn am gyfnod ychwanegol o dri mis, ond rhaid iddo hysbysu'r datblygwr am y cyfiawnhad dros wneud hyn.

- **Mesurau adrodd:** Byddai'r cynigion yn diwygio'r gofynion adrodd ar gyfer Aelod-wladwriaethau. Byddai'n ofynnol i Aelod-wladwriaethau adrodd i'r Comisiwn bob chwe blynedd i nodi nifer y prosiectau a wnaed yn amodol ar asesiad, dadansoddiad o asesiadau yn ôl categorïau prosiect a math o ddatblygwr, hyd gyfartalog yr asesiad a'r gost gyfartalog.

Cefndir y cynnig

Cyhoeddodd y Comisiwn Ewropeaidd adroddiad ar weithredu ac effeithiolrwydd y Gyfarwyddeb bresennol ym mis Gorffennaf 2009. Nododd yr adroddiad lle mae'r Gyfarwyddeb wedi bod yn effeithiol ac ardaloedd lle roedd angen gwella'r modd o'i gweithredu. Nododd yr adroddiad nifer o rwystrau a oedd yn bodoli i weithrediad effeithiol y Gyfarwyddeb, gan gynnwys:

- Sicrhau bod y Gyfarwyddeb yn cydymffurfio â Dyfarniadau Llys Cyfiawnder Ewrop ar ei gweithrediad.
- Yr amrywiad o ran ansawdd dogfennau asesu ar draws Aelod-Wladwriaethau.
- Amrywiad o ran yr amserlen ar gyfer cwblhau asesiadau.
- Amrywiad yn y dehongliad o Atodiad II i'r Gyfarwyddeb a'r broses sgrinio sy'n berthnasol i brosiectau Atodiad II.
- Diffyg synergedd rhwng y Gyfarwyddeb a deddfwriaeth eraill yr Undeb.

Yn dilyn cyhoeddi'r adroddiad hwn, cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus gan y Comisiwn rhwng mis Mehefin a mis Medi 2010. Gofynnodd yr ymgynghoriad am sylwadau ar effeithiolrwydd y Gyfarwyddeb a dewisiadau posibl ar gyfer diwygiadau i'r dyfodol. Yn ogystal, cynhaliwyd cynhadledd i randdeiliaid rhwng 18 a 19 Tachwedd 2010. Cafodd y Comisiwn 1365 o ymatebion i'w ymgynghoriad ac mae'n nodi bod canlyniadau'r ymgynghoriad a'r gynhadledd wedi rhoi mewnbwn defnyddiol i'r broses o ddatblygu cynigion y Comisiwn.

Perthnasedd i Gymru

Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am weithredu'r Gyfarwyddeb yng Nghymru, ac eithrio mewn perthynas â phrosiectau seilwaith mawr y tu allan i gymhwysedd datganoledig. Mae'r Gyfarwyddeb yn cael ei throsi drwy nifer o reoliadau yng Nghymru a byddai angen diwygio'r rheoliadau hyn i adlewyrchu unrhyw newidiadau a wneir. Bydd unrhyw gynigion hefyd yn effeithio ar waith y cyrff ymgynghori statudol a datblygwyr yng Nghymru.

Hyd yn hyn, nid yw Llywodraeth Cymru wedi amlinellu ei barn ar y materion hyn. Fodd bynnag, ymgynghorodd Llywodraeth y DU â hi pan roedd yn paratoi Memorandwm Esboniadol ar y cynigion.

Safbwynt Llywodraeth y DU

Amlinellodd Llywodraeth y DU ei barn am y cynigion mewn memorandwm esboniadol a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2012. Yn y memorandwm esboniadol, mae Llywodraeth y DU yn nodi na ddylai rhai o'r cynigion a gyflwynwyd gan y Comisiwn Ewropeaidd gael eu cynnwys mewn Cyfarwyddeb ddiwygiedig ac y dylid eu gadael i ddisgresiwn Aelod-wladwriaethau.

Er bod Llywodraeth y DU yn cefnogi bwriad y Comisiwn i symleiddio'r broses o asesu'r effaith amgylcheddol, mae'n mynegi pryder arbennig am y canlynol:

- Byddai'r cynigion yn cynyddu nifer y prosiectau y byddai angen eu sgrinio er mwyn asesu a oes angen asesiad llawn;
- Gallai'r cynnig i'w gwneud yn ofynnol bod arbenigwyr achrededig yn adolygu asesiadau ychwanegu costau sylweddol at y broses;
- Mae'r cynnig i sefydlu amserlenni yn gynnig 'un maint i bawb' a fyddai'n achosi anawsterau yn y DU; a
- Y cynnydd posibl o ran costau a beichiau amser ar ddatblygwyr ac awdurdodau cymwys a allai ddeillio o'r cynigion.

Mae Llywodraeth y DU yn mynegi pryder nad oedd y Comisiwn wedi rhannu ei gynigion neu asesiad effaith cysylltiedig gydag Aelod-wladwriaethau cyn eu cyhoeddi. Mae'n nodi ei bod wedi cychwyn gwaith pellach i asesu costau asesiadau o'r effeithiau amgylcheddol a goblygiadau'r cynigion ar gyfer y DU.

Cynnydd y goflen yn sefydliadau'r UE

Bydd yr adran hon yn cael ei diweddarw wrth i'r trafodaethau barhau ym Mrwsel ac wrth i safbwyntiau swyddogol sefydliadau'r UE ddod yn glir.

Monitro'r goflen

Bydd cynigion y Comisiwn yn cael eu mabwysiadu drwy'r 'drefn ddeddfwriaethol arferol' (Penderfyniad ar y cyd), sy'n gofyn am gytundeb rhwng y Cyngor y Gweinidogion a Senedd Ewrop cyn y gall y cynigion ddod yn gyfraith yr UE. Gellir dilyn hynt y goflen drwy broses benderfynu'r UE ar ddau safle ar y we (gan ddefnyddio cyfeirnod y Comisiwn i nodi'r cynnydd ar bob elfen o'r pecyn):

- **Arsyllfa Ddeddfwriaethol Senedd Ewrop**
- **Gwefan Pre-Lex y Comisiwn Ewropeaidd**

Senedd Ewrop

Y pwyllgor arweiniol ar gyfer y goflen hon yw'r **Pwyllgor yr Amgylchedd, Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Bwyd**. Y dyddiad sydd wedi'i nodi ar gyfer darlleniad yw 16 Mehefin 2013, a 10 Medi 2013 yn y cyfarfod llawn. Fodd bynnag, mae'n bosibl y gallai'r dyddiadau hyn newid, yn dibynnu ar gynnydd y trafodaethau ym mhwyllgorau Senedd Ewrop.

Y prif raporteur fydd **Andrea Zanoni, yr ASE Eidalaid** o Gynghrair y Rhyddfrydwyr a'r Democratiaid dros Ewrop. Ymhlith y rapporteurs cysgodol mae **Struan Stevenson, yr ASE Ceidwadol o'r DU**.

Cadeirydd y Pwyllgor yw **Matthias Groote, yr ASE o'r Almaen** o Gynghrair Blaengar y Sosialwyr a'r Democratiaid. **Mae Jill Evans, yr ASE o Gymru**, (o'r Gwyrddion / Cynghrair Rydd Ewrop) hefyd yn aelod o'r pwyllgor hwn.

Bydd y tudalennau hyn yn cael eu diweddarw wrth i'r cynigion symud ymlaen drwy Senedd Ewrop.

Cyngor y Gweinidogion

Bydd **Cyngor yr Amgylchedd** yn arwain ar y goflen yng Nghyngor y Gweinidogion. Cynhaliodd y Cyngor drafodaeth gyntaf ar y cynigion yn ei gyfarfod ar 17 Rhagfyr 2012, gan nodi'r cynigion a chynnydd y trafodaethau yng ngweithgorau'r Cyngor.

Pwyllgor y Rhanbarthau

Fel un o'r ddau 'corff ymgynghorol' yn yr UE, mae Pwyllgor y Rhanbarthau yn paratoi barn ar y diwygiadau arfaethedig i'r Gyfarwyddeb.

Y raporteur yw Mr Marek Sowa, Marsial Małopolska Voivodship yng Ngwlad Pwyl, ac aelod o Blaid Ewropeaidd y Bobl.

Mae wedi trefnu cynhadledd i randdeiliaid ym Mrwsel ar 18 Chwefror i lywio'r gwaith o lunio ei adroddiad drafft.

Rhagor o wybodaeth

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:
Nia Seaton (**Nia.Seaton@cymru.gov.uk**), y
Gwasanaeth Ymchwil, Ffôn 029 2089 8987
Gregg Jones (**Gregg.Jones@cymru.gov.uk**)
Swyddfa'r UE, Ffôn 032 2 226 6698

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Cardiff
CF99 1NA